

Kogukondade jätkusuutlik areng, biomajandus

Priit Kilgas

priit.kilgas@etag.ee

Projektitüübid ja taotlemine

Projektitüübid

- Research and Innovation Action, RIA
- Innovation Action, IA
- Coordination and Support Action, CSA

Rahastusvõimaluste portaal:

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

Teemavaldkond 6: toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond

- 1) Elurikkus ja ökosüsteemiteenused
- 2) Õiglased, tervislikud ja keskkonnasõbralikud toidusüsteemid primaarsest produktsioonist kuni tarbimiseni
- 3) Ringmajandus ja biomajandus
- 4) Puhas ja saastevaba keskkond
- 5) Maismaa, ookean, vesi ja kliimameetmed
- 6) Vastupidavad, kaasavad, terved ja rohelised maa-, ranniku- ja linnakogukonnad**
- 7) Innovaatiline valitsemine, keskkonnavaatlused ja digitaalsed lahendused rohelse kokkuleppe toetuseks**

Kogukondade jätkusuutlik areng

Kogueelarve 2023: 38,5 mln eurot (3-6,5 mln projekti kohta)

Taotlemine 2023: 22.12.2022 – 12.04.2023 (1-astmeline)

Eesmärgid: Valdkondadeülene T&A tugeva sotsiaalteaduste komponendiga, mis toetab maa-, ranniku-, ja linnakogukondade kestlikku ja kaasavat arengut.

- Aitab kaasa paremale arusaamisele kliima, keskkonna ja sotsiaalmajanduslikest mõjudest erinevates kogukondades.
- Arendab innovaatilisi poliitikaid, mis vastavad kohalikele oludele.
- Toetab alt üles innovatsiooni kogukondades.

Üldised aspektid:

- Multi-actor approach; mitmel juhul kindlasummalised maksed (lump sum).
- Koostöö teiste projektidega, JRCga ja Uue Euroopa Bauhausiga.

Enhancing social inclusion in rural areas: focus on people in a vulnerable situation and social economy

RIA; 5 mln eurot projekti kohta; 2 projekti;

Eesmärgid: Parandada arusaamist, kuidas vähendada marginaliseeritust maapiirkondades ja parandada haavatavate ühiskonnagruppide sotsiaalset kaasatust.

- Analüüsida sotsiaalse tõrjutuse põhjuseid Euroopa maapiirkondades.
- Hinnata poliitikaid ja teenuseid, mis on loodud haavatavas olukorras inimeste võimendamiseks, sh sotsiaalses majanduses osalemiseks (nt sotsiaalne põllumajandus).
- Anda soovitusi poliitikateks.
- Kaasata innovaatilisi pilootmeetmeid, mis toetavad haavatavaid ühiskonnagruppe ja sotsiaalset ettevõtlust.
- Katta erinevaid Euroopa maapiirkondi. SSH kaasamine; multi-actor approach.
- Selle teema alt rahastatud projektid peavad koordineerima omavahel tegevusi.

Improving rural future through better territorial governance and rural-urban synergies

IA; 5,5 mln eurot projekti kohta; 2 projekti;

Eesmärgid: Parandada maapiirkondade ja linnade koostööd, ühendusi ja ühist planeerimist, et tagada piirkonna jätkusuutlik areng ja õiglane üleminek.

- Toetada projekte maa ja linna partnerluste loomisel.
- Prioritiseerida eksperimente ja innovatsiooni valdkondades, mis toetavad linna ja maa sünergiaid ja heaolumajandust (wellbeing economy).
- Katta tuleks erinevaid Euroopa maapiirkondi ja võtta arvesse varasemate H2020 projektide tulemusi.
- Sünergiaid tuleb luua Uue Euroopa Bauhausi projektidega.
- Kolmandatele osapooltele võib pakkuda grante (60 000 eur taotleja kohta).
- Multi-actor approach; SSH kaasamine.

International benchmarking of rural and territorial policies and delivery mechanisms

CSA; 3 mln eurot projekti kohta; 1 projekt;

Eesmärgid: Parandada arusaamist maapiirkondade arengust üle maailma ja neid haldavast territoriaalpoliitikast. Suurendada võimekust rakendada poliitikameetmeid kaasava ja jätkusuutliku maapiirkondade arengu tagamiseks.

- Analüüsida ELis ja rahvusvaheliselt maapiirkondade poliitikaid ja selgitada välja parimad praktikad.
- Identifitseerida edukad poliitikameetmed, mis toetavad noortele võimaluste loomist.
- Analüüsida võimalusi poliitikate mõju hindamiseks.
- Toetada üksteiselt õppimist, eksperimenteerides erinevate mehhanismide ja tööriistadega.
- Anda soovitusi erinevate tasandite poliitikakujundajatele maapiirkondade väljakutsetega toimetulekuks ja rahastuse kasutamiseks.
- Kolmandate riikide taotlejad saavad ELi rahastust; rahvusvaheline koostöö; SSH kaasamine.

Investigating the contribution of geographical indications (GIs) to sustainable development and optimising support for newly established schemes

RIA; 3 mln eurot projekti kohta; 1 projekt;

Eesmärgid: Paremad teadmised toiduainete geograafiliste tähiste (GI) meetmete mõjudest jätkusuutlikule arengule ja vastava poliitika arendamine.

- Analüüsida GI meetmete ja vastavate toodete mõjusid jätkusuutlikkuse erinevatele aspektidele (majanduslik, sotsiaalne, keskkonna mõju).
- Uurida, kuidas GI meetmed saaksid kasu tuua kohalikule piirkonnale ja ühiskonnale.
- Uurida tarbijate suhtumist GI meetmetesse ja võimalusi nõudluse suurendamiseks.
- Uurida, kuidas ELi ja assotsieerunud riigid lähenevad GI meetmete jätkusuutlikkusele.
- Kujundada parimaid praktikaid ja otsustamise tööriistu, mida tootjad ja poliitikakujundajad saaks GI meetmete jätkusuutlikkuse parandamiseks arvesse võtta.
- Võtta arvesse Strength2Food projekti tulemusi.

Assessing urban farming impacts

RIA; 5 mln eurot projekti kohta; 1 projekt;

Eesmärgid: Paremad teadmised linnakeskkonna põllumajanduse mõjudest (majanduslikud, keskkonna, sotsiaalsed) ja ka seostest maapiirkondadega.

- Hinnata linnakeskkonna põllumajanduse mõju toidujulgeolekule linnades ja ka maapiirkondades.
- Hinnata farmide sissetulekute arenguid maal ja linnas ja sellest tulenevaid võimalikke mõjusid tarneahela erinevate lülide läbirääkimispositsioonidele.
- Uurida linna põllumajanduse mõjusid ökosüsteemiteenustele, samuti selle sotsiaalset kasu ja koolitusvajadusi.
- Võrrelda linnade, linnalähedaste alade ja maapiirkondade põllumajandust mõjutavaid tingimusi.
- SSH kaasamine.

Inclusive and smart ways to communicate sustainability of food

RIA; 6,5 mln eurot projekti kohta; 1 projekt;

Eesmärgid: Parandada arusaamist tarbijate infovajadusest toidu jätkusuutlikkuse osas, samuti seda mõjutavatest teguritest. Parandada info jagamise viise, et muuta tarbijate käitumist.

- Analüüsida erinevate faktorite (käitumisviisid, uskumused, meedia jne) mõju tarbijate arusaamisele toidu jätkusuutlikkusest.
- Analüüsida tarbijate infovajadust ja ootusi jätkusuutlikkuse kohta.
- Testida erinevaid info jagamise viise toidu jätkusuutlikkuse kommuniqueerimiseks.
- Uurida, kuidas toidu jätkusuutlikkuse info mõjutab avalikkuse reaktsiooni.
- JRC kaasamine, multi-actor approach, SSH kaasamine, koostöö teiste projektidega.

Lahendused roheline kokkuleppe toetuseks

Kogueelarve 2023: 130 mln eurot (1,5-9 mln projekti kohta)

Taotlemine 2023: 22.12.2022 – 23.03.2023 (1-astmeline)

Eesmärgid: Euroopa rohelisest kokkuleppest lähtuv ühiskonna ümberkujundamise toetamine.

- Innovaatiline ja erinevatele muutustele vastupidav valitsemine.
- Keskkonnainfo parem kättesaadavus ja integreeritus.
- Digitaalsed ja andmetest lähtuvad lahendused kestlikuks majandamiseks.
- Põllumajanduslike teadmiste ja innovatsiooni süsteemi (AKIS) abil jätkusuutliku tootmise toetamine.

Üldised aspektid:

- Multi-actor approach, koostöö teiste projektidega, JRCga.

Revitalisation of European local (rural / peri-urban) communities with innovative bio-based business models and social innovation

RIA; 5 mln eurot projekti kohta; 1 projekt;

Eesmärgid: Biopõhise innovatsiooni abil kiirendada üleminekut jätkusuutlikule majandusele. Keskenduda maa- ja linnalähedastele piirkondadele. Toetada innovatsiooni kohalikul tasandil ja huvigruppide kaasamist (eriti läbi sotsiaalse ettevõtluse).

- Biopõhiste süsteemide väärtusahela analüüs (nt süsiniku jalajälg, keskkonna mõju).
- Oluline on kommunikeerida ja levitada parimaid praktikaid Euroopa tasandil, samuti luua seoseid kohaliku valitsemisstruktuuriga.
- Kaasata VKEsid, aga ka teisi maapiirkondade ettevõtlusega seotud organisatsioone uudsete biopõhiste ärimudelite loomisse.
- Võtta arvesse varasemate H2020 ja Euroopa horisondi projektide tulemusi.
- Merega seotud tegevused siia teema alla ei sobi.
- SSH kaasamine; rahvusvaheline koostöö.

Co-creation and trust-building measures for biotechnology and bio-based innovation systems

CSA; 1,5 mln eurot projekti kohta; 1 projekt;

Eesmärgid: Arendada koosloome programm ja juhendid infojagamise parandamiseks biopõhise innovatsiooni valdkonnas.

- Parandada selles valdkonnas innovatsiooni vastuvõtmist.
- Panustada foorumi loomisse, kus erinevad huvigrupid (nõunikud, poliitikakujundajad, ühiskond, biotehnoloogia sektor) saaks üksteiselt õppida.
- Luua meetmed usalduse tekkimiseks tööstusliku biotehnoloogia ja biopõhise innovatsiooni vastu.
- Oluline on arvestada biopõhiste süsteemide ohutusega tarbijatele ja keskkonnale.
- SSH kaasamine, rahvusvaheline koostöö.

Integrated assessment of land use and biomass demands to contribute to a sustainable healthy and fair bioeconomy

RIA; 4 mln eurot projekti kohta; 1 projekt;

Eesmärgid: Parem arusaamine ja tööriistad hindamaks maa ja biomassi kasutamise võimalusi kliima, elurikkuse, sotsiaalsete ja majanduslike eesmärkide saavutamiseks. Parandada ka teadmisi jätkusuutlikku biomajandust toetavate poliitikate kohta.

- Parandada arusaamist regionaalsetest, riiklikest ja ELi maa ja biomassi kasutamise poliitikate mõjudest.
- Arendada riiklikele ja regionaalsetele otsustajatele suunatud metoodikaid ja tööriistu, et viia läbi integreeritud hindamist maa ja biomassi kasutamisest biomajanduses.
- Arendatud metoodikaid kasutades hinnata ja ennustada maa ja biomassi kasutamise kliimamuutust leevendavat mõju vähemalt neljal uurimisalal.
- JRC kaasamine, multi-actor approach.

Mobilising BIOEAST networks for the development of national bioeconomy action programmes in support of the European Green Deal

CSA; 3,5 mln eurot projekti kohta; 1 projekt;

Eesmärgid: Tugevdada BIOEAST võrgustiku riikide inimkapitali ja avaliku võimu asutusi, et olla atraktiivne biomajandusega tegelevatele ekspertidele, samuti toetada huvigruppide kaasamist poliitika tegemisel.

- Töötada koos seadusandjatega, et identifitseerida takistusi biomajanduse poliitika väljatöötamisel BIOEAST võrgustiku riikides.
- Pakkuda nõu riiklike biomajanduse tegevusprogrammide väljatöötamiseks (nt hariduses, TjaA tegevustes, biomajanduse arendamisel).
- Kaasata kõik 11 BIOEAST võrgustiku riiki ja teha koostööd BIOEASTsUP projektiga.
- Multi-actor approach, SSH kaasamine.

- 13.-14. detsembril 2022 toimus järelvaadatav [infopäev](#)
- [Partnerotsingu portaal](#)
- Projekti [ettevalmistustoetus](#) lävendi ületanud taotlustele (koordinaatorile)

Täna tähelepanu eest!